

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	4 november 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-1328	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	822C99EE	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	21 juli 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Luchtfoto plangebied 3: Locaties aangetroffen leefgebieden 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen N226 spooronderdoorgang Maarsbergen

Op 21 juli 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Arcadis Nederland B.V. namens Provincie Utrecht, Domein Mobiliteit, voor de locatie N226 spooronderdoorgang Maarsbergen (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-1328.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het verstoren en vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de kamsalamander;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.10, eerste lid en onder b, van de wet, voor zover dit betreft het vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de alpenwatersalamander en de hazelworm;

voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 juli 2026.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het realiseren van twee ongelijkvloerse spoorkruisingen met de provinciale weg N226 bij Maarsbergen en het verleggen en aanleggen van een aantal wegen binnen het plangebied. In de huidige situatie is sprake van één gelijkvloerse spoorwegovergang, waarbij gemotoriseerd verkeer, fietsers en voetgangers via de N226 het spoor kruisen. Door de ingreep komt er een nieuwe spooronderdoorgang voor fietsers en voetgangers op de locatie van de huidige overweg. De N226 wordt verlegd en de huidige Woudenbergseweg wordt tussen de Kluifrotonde en de kruising Tuindorpsweg/Haarweg omgevormd tot fietspad. Gemotoriseerd verkeer zal gebruikmaken van de naar het westen verlegde N226. Ten behoeve hiervan wordt een spooronderdoorgang voor gemotoriseerd verkeer ten westen van de dorpskern gerealiseerd. Verder wordt de N226 ten noorden van de spoorlijn aangesloten op de Woudenbergseweg met een te realiseren rotonde. De relevante werkzaamheden worden weergegeven op de kaart van het plangebied in bijlage 2.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor wat betreft de kamsalamander (*Triturus cristatus*) en van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.10, eerste lid en onder b, van de wet voor wat betreft de alpenwatersalamander (*Mesotriton alpestris*) en de hazelworm (*Anguis fragilis*). U vraagt de ontheffing voor de periode van 1 november 2021 tot en met 1 juli 2026.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 27 en 29 oktober en 1 november 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De kamsalamander is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet. De alpenwatersalamander en de hazelworm zijn beschermd op grond van artikel 3.10 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de kamsalamander, alpenwatersalamander en hazelworm in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep.

In het activiteitenplan "Ontheffingsaanvraag beschermde soorten - Spooronderdoorgang N226 Maarsbergen - Provincie Utrecht" van 8 juli 2021 geeft u hierover aan dat een intensief en uitgebreid planvormingstraject heeft geleid tot de keuze voor het huidige plan, namelijk de 'Westvariant met gesloten Tuindorppweg'. In dit traject zijn onder andere verkeersdoorstroming, effect op natuurwaarden, kosten en behoud van kenmerkende laanstructuren en monumentale boomgroepen meegewogen. In uw aanvullingen van 27 oktober 2021 onderbouwt u dat de alternatieve varianten evenveel of meer negatieve effecten hebben op beschermde soorten. Uit uw onderbouwing blijkt dat er geen andere bevredigende oplossing is voor wat betreft de locatie en inrichting van het plangebied.

In uw aanvullingen van 29 oktober 2021 geeft u aan dat de werkzaamheden ruim 4 jaar in beslag nemen. Het werken buiten de kwetsbare periode van beschermde soorten is daardoor niet mogelijk. Ook de bronbemaling, die eventuele negatieve effecten kan hebben op de voorplantingshabitat van de kamsalamander en alpenwatersalamander, moet gedurende het hele jaar worden uitgevoerd. Er zijn echter voldoende voorwaardelijke maatregelen opgenomen in het werkprotocol waardoor verlaging van het waterpeil in de vijvers wordt voorkomen. Door het treffen van mitigerende maatregelen worden de versturende effecten ook op andere locaties binnen het plangebied zo goed als mogelijk geminimaliseerd. Uit uw onderbouwing blijkt dat er geen andere bevredigende oplossing is voor wat betreft de planning en werkwijze.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor alle soorten heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. In het activiteitenplan geeft u hierover het volgende aan:

"Directe aanleiding voor het plan is de frequentieverhoging van het treinverkeer waardoor de veiligheid op de spoorkruising dreigt af te nemen. Daarnaast heeft deze frequentieverhoging ook negatieve gevolgen voor de doorstroming van het verkeer op de N226.

(...)

"De N226 behoort tot de provinciale hoofdinfrastructuur en is de belangrijkste regionale verbindingsweg (gebiedsontsluitingsweg) die de kernen Leersum, Woudenberg, Leusden en Amersfoort met elkaar verbindt en die de ontsluiting biedt naar het nationale wegennet (A12 en A28). Op de N226 is de huidige gelijkvloerse overweg in Maarsbergen een groot knelpunt. Het belang van het ongelijkvloers laten kruisen van de N226 met het spoor is het verbeteren van de verkeersveiligheid, de doorstroming en de leefbaarheid in Maarsbergen en omgeving. Vanwege de frequentieverhoging op het spoortraject Utrecht-Arnhem (Programma Hoogfrequent Spoor) is er des te meer reden het spoor ongelijkvloers te laten kruisen met de N226.

De verkeersveiligheid verbetert omdat het wegverkeer en spoorwegverkeer elkaar niet meer gelijkvloers kruisen. De huidige spoorwegovergang is regelmatig gesloten en belemmert een vlotte en onbelemmerde doorgang. Gevolg hiervan is dat automobilisten soms onaanvaardbare risico's nemen en trachten op het laatste moment nog over te steken. Het risico op ernstige ongevallen is hierdoor groot. De doorstroming van het wegverkeer van en naar de A12 verbetert omdat deze het spoorwegverkeer dan ongehinderd kan kruisen, terwijl het wegverkeer in de huidige situatie regelmatig moet wachten op het spoorwegverkeer. Door verbetering van de verkeersveiligheid en doorstroming verbetert ook de leefbaarheid, mede omdat het autoverkeer zoveel mogelijk om de kern van Maarsbergen wordt geleid, waardoor er ruimte komt voor de ontwikkeling van het centrum van Maarsbergen.

Het voornemen om de N226 ongelijkvloers te laten kruisen met het spoor kent een lange historie. In juni 2001 is door het Rijk besloten af te zien van de aanleg van de Hogesnelheidslijn naar Duitsland. In plaats van deze Hogesnelheidslijn Oost werd bepaald dat de huidige spoorlijn tussen Utrecht - Arnhem - Duitse grens verbeterd zou worden door diverse maatregelen op het traject uit te voeren: perronverlenging, spoorverdubbeling, spoorvernieuwing et cetera. De maatregelen vielen uiteen in een aantal projecten, die zijn gebundeld onder de naam 'Traject Oost'. Samen met investeringen in Arnhem (een nieuw station, een vierde perron en een vrije kruising aan de westzijde) maken deze maatregelen een intensievere benutting van de spoorlijn mogelijk. In het standpunt van het Rijk is ook aangegeven dat zeer drukke overwegen ongelijkvloers gemaakt moeten worden. Ondanks dat er al jaren sprake is van stagnerende doorstroming van het wegverkeer, met filevorming en gevaarlijke situaties tot gevolg, heeft dit in Maarsbergen nog niet geleid tot een ongelijkvloerse kruising. Wel hebben Provinciale Staten van de provincie Utrecht op 9 december 2020 het inpassingsplan Spooronderdoorgang N226 Maarsbergen vastgesteld om de realisatie van de spooronderdoorgang in Maarsbergen mogelijk te maken. Dit inpassingsplan is onherroepelijk (Provinciale Staten Utrecht, 2020)."

U heeft deze onderbouwing op 27 en 29 oktober 2021 aangevuld met diverse relevante stukken, waarmee wordt aangetoond dat de ingreep nodig is vanwege "andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". Uit de "Structuurvisie 2030 'Groen dus vitaal'" van 28 januari 2010 blijkt dat de verkeerssituatie in het plangebied één van de capaciteits- en leefbaarheidsknelpunten binnen de gemeente vormt. Uit het rapport "Spoorkruising Maarsbergen – Actualisatie verkeersonderzoek doorstroming" van 16 april 2020 blijkt dat sprake is van vertraging rond de noordelijke rotonde op de Bosweg. Deze vertraging overschrijdt de in Nederland geldende normen in het kader van doorstroming op ongeregelde kruispunten. Het doel van de werkzaamheden is het verbeteren van de verkeersveiligheid, de doorstroming van verkeer en de leefbaarheid in Maarsbergen.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk "andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Kamsalamander

De kamsalamander is vastgesteld buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden in het plangebied. In de vijvers ten noorden van de spoorlijn zijn eitjes van kamsalamander aangetroffen. Aangezien in de omgeving verder geen relatief diepe vijvers aanwezig zijn, functioneren deze vijvers als essentieel voortplantingswater van de lokale populatie kamsalamanders. In de directe omgeving van de vijvers, zowel binnen als buiten het plangebied, bevindt zich potentieel overwinteringshabitat in de vorm van bosschages, bosranden met ruigte, dood hout en vermoedelijk aanwezige hollen. Daarom kan niet worden uitgesloten dat het plangebied wordt gebruikt als landhabitat van de kamsalamander. Dit betreft echter geen essentieel leefgebied, omdat rond de vijvers en buiten het plangebied voldoende landhabitat aanwezig is. Een kaart met de locatie van het leefgebied is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander is vastgesteld buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden in het plangebied. Er zijn meerdere alpenwatersalamanders, zowel volwassen als jonge dieren, aangetroffen in de bosschage ten zuiden van de spoorlijn. Deze alpenwatersalamanders gebruiken de vijvers ten noorden van de spoorlijn vermoedelijk als voortplantingslocatie. In de directe omgeving van de vijvers, zowel binnen als buiten het plangebied, bevindt zich potentieel overwinteringshabitat in de vorm van bosschages, bosranden met ruigte, dood hout en vermoedelijk aanwezige hollen. Daarom kan niet worden uitgesloten dat het plangebied wordt gebruikt als landhabitat van de alpenwatersalamander. Dit betreft echter geen essentieel leefgebied, omdat rond de vijvers en buiten het plangebied voldoende landhabitat aanwezig is. Aangezien de alpenwatersalamanders maar op één plek zijn aangetroffen, gaat het om een lokale populatie die geen grote afstanden aflegt. Een kaart met de locatie van het leefgebied is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Hazelworm

De hazelworm is aangetroffen binnen het plangebied. Op twee locaties zijn volwassen dieren gevonden. In en rond het plangebied is potentieel leefgebied (bossen, ruigte, spoorzone) aanwezig. Het plangebied herbergt alle functies van het leefgebied, zoals zomer- en winterverblijfplaatsen (onder dood hout en in hollen), voortplantingsplaatsen (in bosranden, onder dood hout en in hollen) en foerageergebied (in bosschages, in bosranden en onder dood hout). Een kaart met de locaties van de waargenomen hazelwormen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Kamsalamander

De landelijke trend van kamsalamander laat een matige toename zien (BIJ12, 2017b). De landelijke staat van instandhouding is gunstig. De staat van instandhouding in Utrecht is onbekend, maar er is geen reden om aan te nemen dat deze anders is dan de rest van de landelijke populatie.

Alpenwatersalamander

Alpenwatersalamander is in Nederland een relatief vrij zeldzame soort, die alleen in de provincies Noord-Brabant en Limburg wijdverspreid voorkomt. De alpenwatersalamander komt voor nabij bos en/of houtwallen op vooral zandige leemgronden. Daarbij heeft de soort een voorkeur voor beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Informatie over de staat van instandhouding van de alpenwatersalamander is niet bekend. Uit landelijke monitoringsgegevens blijkt echter wel dat de trend een matige toename vertoont (RAVON, 2007).

Hazelworm

De hazelworm is in Nederland een wijdverspreide soort en komt in alle provincies behalve Zeeland voor. Kerngebieden zijn de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug en Zuid-Limburg (RAVON). Hazelwormen kunnen zich verspreiden naar aanliggende geschikte gebieden. In de omgeving van het plangebied betreft dit het aangrenzende landgoed Anderstein. Hierbij is de soort wijdverspreid bekend op basis van openbare waarneming bronnen en de NDFF.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden de kamsalamander en de alpenwatersalamander mogelijk verstoord, aangezien vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de soorten mogelijk worden aangetast door een mogelijk veranderd waterpeil in de voortplantingswateren en werkzaamheden in niet-essentieel leefgebied. Verder worden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de hazelworm door de werkzaamheden vernield. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. Door de uitvoering van de maatregelen wordt het doden van dieren zoveel mogelijk voorkomen door werende maatregelen uit te voeren. Ook wordt het leefgebied van de soorten kwalitatief verbeterd en wordt verlaging van het waterpeil in het voortplantingswater van de kamsalamander en alpenwatersalamander zoveel mogelijk geminimaliseerd.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de kamsalamander, alpenwatersalamander en hazelworm in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

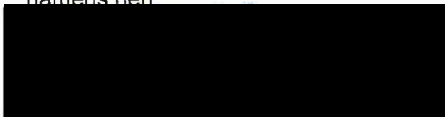
Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Arcadis Nederland B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen

Monica J. M. J. H. H. H.
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan van 8 juli 2021 en ook de aanvullend voorgestelde maatregelen (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereiniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

Na afloop van de werkzaamheden

11. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Luchtfoto plangebied

A: Kap bomen en doorsnijding groenstrook ten behoeve van nieuwe weg en tunnel → effect op vliegroute **vleermuizen**

B: Werkzaamheden (materieel) kan leiden tot slachtoffers onder hazelworm bij de aanleg van de tunnel en lokaal aantasting leefgebied. → effect op **hazelworm**.

C: Werkzaamheden (materieel) voor het afschalen van de bestaande overweg (spoor-N226), realisatie fietsverbinding en opslag van materieel kan landhabitat aantasten. Bemaaling kan waterpeil vijvers beïnvloeden. → effect op **kamsalamander** en **Alpenwatersalamander**

Toelichting bij A: het effect op de vliegroute van vleermuizen betreft tijdelijke verstoring van een niet-essentiële vliegroute. Dit valt buiten het bereik van dit besluit.

(bron: "Reactie Verzoek om aanvullingen Z-WNB-RI-REG-2021-1328" van 27 oktober 2021)

Bijlage 3: Locaties aangetroffen leefgebieden

Figuur 10 Luchtfoto plangebied. Voortplantingswater kamsalamander (eitjes aangetroffen) en alpenwatersalamander (rood omcirkeld), landhabitat met veel potentiële (wintering)verblijfplaatsen (groen omcirkeld). Landhabitat waar de betreffende soorten (vermoedelijk) naar uitwijken (paars omcirkeld), waarneming alpenwatersalamanders onder dood hout (geel kruis).

Figuur 13 Luchtfoto plangebied. Waargenomen hazelworm (geel kruis).

(bron: "NATUURTOETS Ecologisch onderzoek naar beschermde soorten voor de spoorwegonderdoorgang N226 Maarsbergen" van 18 september 2019)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Kamsalamander en alpenwatersalamander

5.3.4 Mitigerende maatregelen kamsalamander en Alpenwatersalamander

Het leefgebied van de beide salamanders ligt geïsoleerd van ander leefgebied, waardoor de populatie lokaal kan uitsterven wanneer sprake is van aantasting van dit leefgebied. Daarom is het uitgangspunt dat door de ingreep en werkzaamheden het leef- en voorplantingsgebied van de salamanders te allen tijde gehandhaafd blijft. Hierdoor is het belangrijk dat het waterpeil in de vijver gehandhaafd blijft en dat die niet significant verlaagd wordt. Tevens moet mogelijk leefgebied rondom de vijvers beschermd worden.

Ten behoeve van kamsalamander en Alpenwatersalamander worden de volgende mitigerende maatregelen getroffen. In hoofdlijnen gaat het om de volgende mitigerende maatregelen (deze zijn in paragraaf 5.3.4.1 t/m 5.3.4.3 uitgewerkt):

- Indien door of voor de werkzaamheden het waterpeil in de vijvers met kamsalamanders en Alpenwatersalamander significant verlaagd wordt, dienen maatregelen getroffen te worden die deze verlaging ter hoogte van de vijvers voorkomt.
- Voor aanvang van de werkzaamheden dient potentieel leefgebied (grasland, struweel, bos) omrasterd te worden zodat exemplaren niet het bouwterrein kunnen bereiken. Wanneer nog leefgebied binnen het werkgebied aanwezig blijft, zullen de dieren met behulp van plaatjes/matten weggevangen worden en in geschikt leefgebied uitgezet worden (andere zijde rasters). Dit wordt in periode (april-aug) uitgevoerd, wanneer de salamanders actief zijn.
- Graafwerkzaamheden op plekken met potentiële verblijfplaatsen in de grond, worden begeleid door een deskundig ecooloog.
- Kwaliteitsverbetering van het landhabitat, d.m.v. toevoegen van rust- en winterverblijfplaatsen.

5.3.4.1 Uitgangspunt en voorwaarde

Wanneer voor de werkzaamheden en na oplevering bemaling van grondwater wordt toegepast, bestaat de kans dat ook het waterpeil in het voortplantingswater net ten oosten van het plangebied beïnvloed wordt. Wanneer het waterpeil van de vijver onafhankelijk is van het grondwaterpeil (bv door ondoorlatende lagen) wordt geen effect verwacht, wanneer het waterpeil in de vijver echter afhankelijk is van het grondwaterpeil, zal het waterpeil mee kunnen zakken door bronbemaling. Om te zorgen dat het waterpeil van de vijver niet significant verlaagd wordt zijn een aantal mitigerende maatregelen nodig.

- Het plaatsen van een damwand in de grond tussen de vijver en de werkzaamheden/plangebied waar bemaling wordt toegepast. Hierdoor heeft de bemaling mogelijk minder tot geen effect op het waterpeil van de vijver.
- Het gebruik van een retourbemaling, waarbij het water weer terugbrengt gebracht wordt in het systeem, zodat in het omliggende gebied geen verdroging optreedt. Het water dient dan niet direct in het de poel gepompt te worden maar in het gebied om de vijver heen. Hierdoor kan het langzaam door de grond worden opgenomen waardoor het grondwaterpeil stijgt en dus ook het waterpeil in de vijver.
- De twee hierboven genoemde maatregelen dienen waarschijnlijk gecombineerd te worden. Deze combinatie zorgt ervoor dat het grondwaterpeil rondom de vijver zo min mogelijk wordt beïnvloed door het wegpompen van water in het plangebied. Mocht het grondwaterpeil en ook het waterpeil in de vijver toch beneden een gewenst niveau

terecht komen dan kan het gebruik van de retourpomp ervoor zorgen dat er weer water terugkomt in het gebied rondom de vijver waardoor het waterpeil weer het gewenste niveau heeft.

- Het betreft hier voorwaardelijke maatregelen, of en zo ja welke exact toegepast worden, zal nader onderzocht moeten worden bij de uitwerking van de bouwwerkzaamheden en de mate van noodzaak tot drooglegging van het plangebied.

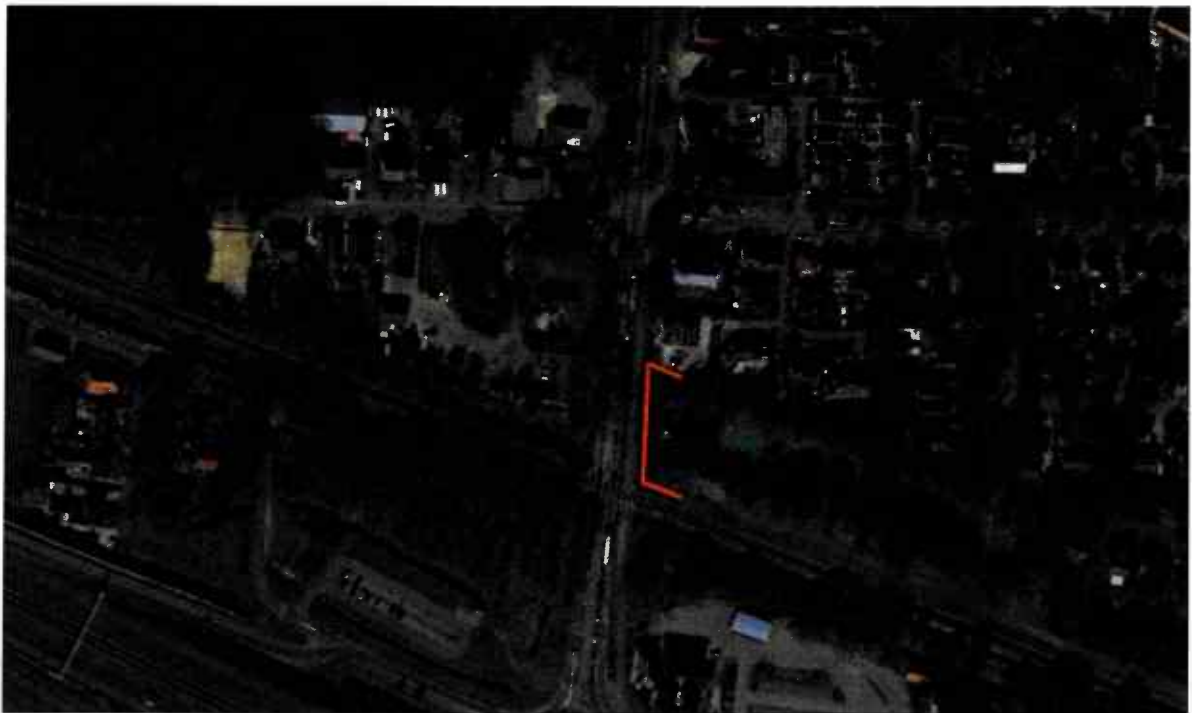
5.3.4.2 Tijdelijke mitigatie

Om de kans te verkleinen dat er tijdens de werkzaamheden kamsalamanders en Alpenwatersalamanders in het plangebied terecht komen zijn er een aantal mitigerende maatregelen nodig. Zo dient voor aanvang van de werkzaamheden potentieel leefgebied (grasland, struweel, bos) omrasterd te worden met een amfibiescherm zodat exemplaren niet het bouwterrein kunnen bereiken, zie Figuur 8 voor een voorbeeld. Figuur 9 laat het gebied zien dat omrasterd moet worden. Tevens worden tapijttegels geplaatst aan de buitenkant van het scherm (1 tegel elke 10m). Deze tapijttegels dienen wekelijks gecontroleerd te worden en eventueel aangetroffen dieren worden in geschikt (omrasterd) leefgebied uitgezet. Dit wordt in periode (april-aug) uitgevoerd, wanneer de salamanders actief zijn. Het leefgebied binnen de omrastering zal een kwaliteitsverbetering krijgen door het toevoegen van rust- en winterverblijfplaatsen. Dit wordt gerealiseerd door het toevoegen van (dood) hout. Dit kan bijvoorbeeld met hout van lokaal gekapte bomen ten behoeve van de inrichting.

Stem plaatsing van het amfibiescherm en wijze waarop af met een deskundig ecooloog. Het scherm dient aanwezig te blijven en gecontroleerd danwel gerepareerd te worden gedurende de uitvoering van de werkzaamheden in het betreffende werkterrein. Pas na volledige oplevering van het werkterrein dienen de platen en scherm verwijderd te worden.

Figuur 8: Een amfibiescherm (zwart) die een poel omheind zodat de dieren niet op het werkterrein kunnen komen.

Figuur 9: Het leefgebied van de kamsalamander en Alpenwatersalamander. De oranje lijnen geven indicatief aan waar er gerasterd moet worden om het gebied te beschermen. De exacte locatie wordt ter plaatse, in overleg met een ter zake kundig ecooloog vastgesteld en geplaatst.

5.3.4.3 Tijdens de werkzaamheden

Als tijdens de werkzaamheden toch kamsalamander en/of Alpenwatersalamander worden aangetroffen binnen het werkgebied, worden de werkzaamheden onmiddellijk stopgezet en wordt direct de salamanderdeskundige ingeschakeld. Salamanders worden verplaatst naar geschikte gebieden zodat de werkzaamheden hervat kunnen worden.

(bron: "Ontheffingsaanvraag beschermde soorten - Spooronderdoorgang N226 Maarsbergen - Provincie Utrecht" van 8 juli 2021)

Voor kamsalamander en Alpenwatersalamander worden schermen geplaatst om te voorkomen dat exemplaren het bouwterrein op komen en sneuvelen én om te voorkomen dat werkzaamheden of opslag plaatsvindt net buiten het werkterrein en toch exemplaren sneuvelen in het landhabitat. Dit is beschreven in paragraaf 5.3.4.2. en figuur 9 in het aanvraagdocument. De omvang van het landhabitat van beide soorten is niet goed te duiden, het bestaat niet alleen uit de houtwal/singel nabij de N226, maar ook de beplanting elders rondom de vijvers, parallel aan het spoor en de woningen, de tuinen van de woningen tot zeker enkele honderden meters oostelijker, richting Kolklaan en Heijgraefflaan. Dit leefgebied is grotendeels geen onderdeel van het plangebied.

(bron: "Reactie Verzoek om aanvullingen Z-WNB-RI-REG-2021-1328" van 27 oktober 2021)

"Omdat in principe geen leefgebied verloren gaat van kamsalamander en Alpenwatersalamander, zijn aanvullende maatregelen hiervoor niet strikt noodzakelijk. Omdat voor de inrichting echter diverse bomen en struiken gekapt moeten worden, wordt een deel hiervan (stammen en takken) verspreid, maar in clusters in de singels en bosschages ten oosten van de N226 geplaatst, zodat het aanbod landhabitat met schuilmogelijkheden vergroot wordt. Hierbij kan gedacht worden aan enkele stapels van stammen en takkenrillen. Aanvullend kunnen restanten van de kapwerkzaamheden die achterblijven (resten van schors, bladval etc) als uitgestrekte hopen aangebracht worden als extra (kunstmatig) substraat waarin geschuuld kan worden (blijft vaak iets vochtig).

Voor beide plekken zal in afstemming met de aannemer en de terreineigenaar (ProRail) afstemming plaats vinden waar deze maatregelen exact uitgevoerd kunnen worden, zonder dat het bestaande gebruik benadeeld wordt of bijvoorbeeld weg- of treinverkeer in gevaar komt. De exacte locaties kunnen daarom nog niet gemarkeerd worden."

(bron: "FW: aanvullende vragen Z-WNB-RI-REG-2021-1328" van 29 oktober 2021)

Hazelworm

5.3.5 Mitigerende maatregelen hazelworm

Leefgebied van de hazelworm komt voor in het plangebied. Het is van belang om dit leefgebied te beschermen. Dit kan worden gedaan zonder dat hierbij versnippering op treedt. Hiervoor zijn enkele mitigerende maatregelen nodig. Ten behoeve van hazelworm worden de volgende mitigerende maatregelen getroffen deze zijn in paragraaf 5.3.5.1 t/m 5.3.5.2 uitgewerkt):

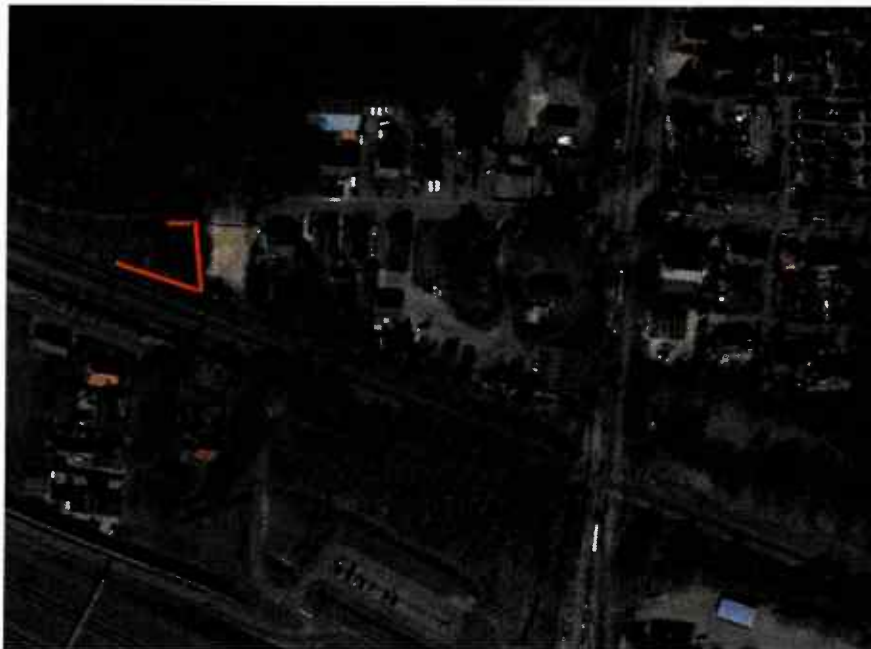
- Voor aanvang van de werkzaamheden dient potentieel leefgebied (grasland, struweel, bos) omrasterd te worden zodat exemplaren niet het bouwterrein kunnen bereiken. Wanneer nog leefgebied binnen het werkgebied aanwezig blijft, zal met behulp van plaatjes/matten dieren weggevangen en in geschikt leefgebied uitgezet (andere zijde rasters). Dit wordt in periode (april-aug) uitgevoerd, wanneer hazelwormen actief zijn.
- Kwaliteitsverbetering van het leefgebied, d.m.v. toevoegen van rust- en winterverblijfplaatsen.

5.3.5.1 Tijdelijke mitigatie

Voor aanvang van de werkzaamheden dient potentieel leefgebied (grasland, struweel, bos) omrasterd te worden zodat exemplaren niet het bouwterrein kunnen bereiken. Tevens worden tapijtegels geplaatst zodat hazelwormen kunnen worden afgevangen. Deze worden aan de buitenkant van het scherm geplaatst (1 tegel elke 10m). Deze tapijtegels dienen wekelijks gecontroleerd te worden en eventueel aangetroffen dieren worden in geschikt leefgebied uitgezet. Dit wordt in periode (april-aug) uitgevoerd, wanneer de hazelwormen actief zijn. Het leefgebied binnen de omrastering zal een kwaliteitsverbetering krijgen door het toevoegen van rust- en winterverblijfplaatsen. Dit wordt gerealiseerd door het toevoegen van (dood) hout. Dit kan bijvoorbeeld met hout van lokaal gekapte bomen ten behoeve van de inrichting.

Om versnippering van het leefgebied tegen te gaan zal het raster het gebied niet volledig omheinen. Het raster is open aan de zijde die van het plangebied afstaat.

Stem plaatsing van het raster en wijze waarop af met een deskundig ecooloog. Het scherm dient aanwezig te blijven en gecontroleerd danwel gerepareerd te worden gedurende de uitvoering van de werkzaamheden in het betreffende werkterrein. Pas na volledige oplevering van het werkterrein dienen de platen en scherm verwijderd te worden.

Figuur 10: Het leefgebied van de hazelworm. De oranje lijnen geven indicatief aan waar er gerasterd moet worden om het gebied te beschermen. De exacte locatie wordt ter plaatse, in overleg met een ter zake kundig ecooloog vastgesteld en geplaatst.

5.3.5.2 Tijdens de werkzaamheden

Als tijdens de werkzaamheden toch hazelwormen worden aangetroffen, worden de werkzaamheden onmiddellijk stopgezet en wordt direct de hazelwormdeskundige ingeschakeld. Hazelwormen worden verplaatst naar geschikt leefgebied zodat de werkzaamheden hervat kunnen worden.

(bron: "Ontheffingsaanvraag beschermde soorten - Spooronderdoorgang N226 Maarsbergen - Provincie Utrecht" van 8 juli 2021)

Voor hazelworm gaat het om het plaatsen van schermen om te voorkomen dat exemplaren het bouwterrein op komen en sneuvelen én om te voorkomen dat werkzaamheden of opslag plaatsvindt net buiten het werkterrein en toch exemplaren sneuvelen. Dit is beschreven in paragraaf 5.3.5 en figuur 10. Ook van hazelworm is de omvang van het landhabitat niet goed te duiden, het bestaat niet alleen uit de spoorberm ter hoogte van de beoogde tunnel, maar ook de rest van de spoorberm en het aangrenzende bos richting het westen (richting Andersteinweg). Dit leefgebied is grotendeels geen onderdeel van het plangebied.

De exacte plaatsingslocatie van de schermen kan nu nog niet vastgelegd worden, dit hangt af van hoe de aannemer het werkterrein wil gaan inrichten en benutten. Ook de omvang van de wegvangwerkzaamheden voor hazelworm (aantal en locatie plaatjes etc) kunnen nu nog niet concreet vastgelegd worden. De voorwaarden en figuren geven indicatief weer wat noodzakelijk is, dit dient vervolgens nader uitgewerkt te worden in een concreet uitvoeringsprotocol. Dit wordt in afstemming met een ter zake kundig ecoloog nader vastgelegd, teneinde te voldoen aan de voorwaarden van de Wnb en de af te geven ontheffing.

(bron: "Reactie Verzoek om aanvullingen Z-WNB-RI-REG-2021-1328" van 27 oktober 2021)

"Voor hazelworm verdwijnt wel een deel van het (potentieel) leefgebied, in ieder geval tijdelijk. Om zowel de tijdelijke periode, maar ook na de inrichting voldoende kwalitatief leefgebied te behouden mede ook omdat het oppervlak technisch gezien wel iets kleiner wordt, wordt hier (ten westen van het plangebied, parallel aan het spoor en de bosrand) de kwaliteit van het leefgebied van hazelworm vergroot. Dit wordt gedaan door ook hier van de te gekapte bomen (stammen en takken) extra beschutting- en foerageermogelijkheden te creëren. Indien relevant wordt lokaal opslag van ongewenste soorten uit het talud of de bosrand verwijderd (Amerikaanse eik of Amerikaanse vogelkers) zodat, een gevarieerde rand ontstaat met zonnige plekken. Aanvullend kunnen restanten van de kapwerkzaamheden die achterblijven (grove resten van schors etc) als uitgestrekte hopen aangebracht worden als extra (kunstmatig) substraat waarin geschuild en gefoerageerd kan worden. Door de verhoging van de kwaliteit, kan de populatie hier lokaal verdichten. Door een ruim aanbod. Deze maatregel wordt verspreid langs het talud uitgevoerd tot enkele honderden meters naar het westen."

(bron: "FW: aanvullende vragen Z-WNB-RI-REG-2021-1328" van 29 oktober 2021)